

ข้อได้เปรียบจากการเป็นห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรอง

การยอมรับความสามารถในการทดสอบ (A recognition of testing competence)

การรับรองห้องปฏิบัติการเป็นการให้การยอมรับอย่างเป็นทางการแก่ห้องปฏิบัติการที่มีความสามารถ ดังนั้นจึงเป็นวิธีการที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่กำลังแสวงหาและเลือกบริการทดสอบ/วัด/สอบเทียบที่น่าเชื่อถือ เพื่อรักษาไว้ซึ่งระบบการยอมรับ ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจะถูกตรวจติดตามเป็นระยะ ๆ โดยหน่วยรับรองห้องปฏิบัติการ เพื่อให้มั่นใจว่าห้องปฏิบัติการยังปฏิบัติตามข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติงานมาตรฐาน ห้องปฏิบัติการอาจต้องเข้าร่วมโครงการทดสอบความชำนาญที่เกี่ยวข้องก่อนการตรวจประเมินใหม่ เพื่อแสดงขีดความสามารถด้านวิชาการอีกทางหนึ่ง

ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองมักจะออกรายงานการทดสอบหรือใบรับรองการสอบเทียบที่แสดงตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่บ่งชี้ถึงการได้รับการรับรอง ลูกค้าควรตรวจสอบกับห้องปฏิบัติการถึงประเภทการทดสอบหรือการวัดที่ได้รับการรับรอง รวมทั้งค่าพิสัยและค่าความไม่แน่นอน ข้อมูลเหล่านี้จะระบุไว้ในขอบข่ายของการรับรองที่ออกโดยหน่วยรับรองห้องปฏิบัติการ คำบรรยายในขอบข่ายของการรับรองช่วยลูกค้าเสาะหาห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม

ข้อได้เปรียบทางการตลาด (A marketing advantage)

การรับรองเป็นเครื่องมือทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพสำหรับหน่วยงานทดสอบ/สอบเทียบ/การวัดและใช้เป็นใบเบิกทางเพื่อยื่นข้อเสนอต่อลูกค้าที่ต้องการใช้บริการจากห้องปฏิบัติการที่ถูกทวนสอบอย่างอิสระ

การรับรองห้องปฏิบัติการได้รับการยอมรับอย่างสูงทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ ในฐานะตัวบ่งชี้ความสามารถทางวิชาการ อุตสาหกรรมจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง จะกำหนดให้ผู้ให้บริการทดสอบจะต้องได้รับการรับรอง

ไม่เหมือนกับการรับรองตามมาตรฐาน ISO 9001 การรับรองห้องปฏิบัติการใช้เกณฑ์และขั้นตอนที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยเฉพาะสำหรับตัดสินความสามารถด้านวิชาการ เพื่อเป็นหลักประกันให้กับลูกค้าว่าข้อมูลการทดสอบ/สอบเทียบ/การวัด จากห้องปฏิบัติการหรือบริการตรวจสอบ (inspection service) มีความถูกต้องและเชื่อถือได้

หน่วยรับรองห้องปฏิบัติการจำนวนมากจะเผยแพร่บัญชีรายชื่อห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรอง รวมทั้งข้อมูลเพื่อการติดต่อและข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการทดสอบ นี่เป็นอีกวิธีหนึ่งในการส่งเสริมบริการของห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองให้กับลูกค้าเป้าหมาย

โดยข้อตกลงระหว่างประเทศ ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจะได้รับการยอมรับระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้ข้อมูลจากห้องปฏิบัติการได้รับการยอมรับโดยทันทีมากขึ้นในตลาดต่างประเทศ การยอมรับนี้ช่วยลดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ผลิตและผู้ส่งออกที่ใช้บริการทดสอบผลิตภัณฑ์หรือวัสดุจากห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรอง เนื่องจากได้ลดหรือยกเว้นความต้องการทดสอบซ้ำในอีกประเทศหนึ่ง

เกณฑ์เป้าหมายการปฏิบัติงาน (A benchmark for performance)

การรับรองห้องปฏิบัติการให้ประโยชน์แก่ห้องปฏิบัติการโดยช่วยให้ห้องปฏิบัติการสามารถพิจารณาตนเองว่าได้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐานที่เหมาะสมหรือไม่ และยังเป็นเกณฑ์เป้าหมาย (benchmark) ในการรักษาขีดความสามารถ ห้องปฏิบัติการจำนวนมากทำงานอย่างโดดเดี่ยวจากห้องปฏิบัติการอื่นและแทบจะไม่เคยถูกประเมินทางวิชาการอย่างเป็นทางการเป็นอิสระในฐานะตัววัดผลการปฏิบัติงาน การตรวจประเมินเป็นประจำโดยหน่วยรับรองห้องปฏิบัติการ เป็นการตรวจสอบทุกด้านของการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตข้อมูลที่ต้องการและน่าเชื่อถือ ประเด็นเพื่อการปรับปรุงการทำงานจะถูกชี้และอภิปราย และมีการจัดทำรายงานโดยละเอียดเมื่อสิ้นสุดกระบวนการตรวจประเมินในแต่ละครั้ง หากจำเป็น การปฏิบัติการแก้ไขจะถูกเฝ้าระวังโดยหน่วยรับรองห้องปฏิบัติการ ดังนั้นห้องปฏิบัติการสามารถมั่นใจว่าได้ดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม

เพิ่มเติมจากบริการทดสอบและสอบเทียบเชิงพาณิชย์ องค์กรที่ทำการผลิตอาจใช้การรับรองห้องปฏิบัติการเพื่อทำให้เกิดความมั่นใจในการทดสอบผลิตภัณฑ์ของตน โดยห้องปฏิบัติการภายใน (in-house laboratory) ว่าได้ดำเนินการอย่างถูกต้อง

ทางเลือกระหว่างการรับรองห้องปฏิบัติการและการรับรองตามมาตรฐาน ISO 9001

การรับรองห้องปฏิบัติการใช้เกณฑ์และขั้นตอนที่ถูกพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะสำหรับตัดสินความสามารถด้านวิชาการ ผู้ประเมินวิชาการจะตรวจประเมินปัจจัยทั้งหมดในห้องปฏิบัติการอย่างถี่ถ้วน ที่มีผลต่อการผลิตข้อมูลการทดสอบ/สอบเทียบ เกณฑ์ประเมินจะเป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศที่เรียกว่า ISO/IEC 17025 (ซึ่งก่อนหน้าใช้มาตรฐาน ISO/IEC Guide 25) ซึ่งใช้ประเมินความสามารถห้องปฏิบัติการทั่วโลก หน่วยรับรองห้องปฏิบัติการใช้มาตรฐานเฉพาะในการประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถห้องปฏิบัติการ ซึ่งรวมถึง

- ◆ ความสามารถทางวิชาการของเจ้าหน้าที่
- ◆ ความเหมาะสมและผ่านการตรวจสอบความใช้ได้ของวิธีการทดสอบ
- ◆ ความสามารถในการสอบกลับได้ของการวัดและการสอบเทียบ ไปยังมาตรฐานระดับชาติ
- ◆ ความเหมาะสมของเครื่องมือทดสอบ การสอบเทียบ และการบำรุงรักษา
- ◆ ภาวะแวดล้อมของการทดสอบ/สอบเทียบ
- ◆ การสุ่ม การจัดการและการขนส่งตัวอย่าง
- ◆ การประกันคุณภาพของข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ/สอบเทียบ

โดยกระบวนการนี้ การรับรองห้องปฏิบัติการมุ่งให้หลักประกันแก่ห้องปฏิบัติการหรือลูกค้าของห้องปฏิบัติการว่าข้อมูลการทดสอบ/สอบเทียบจากห้องปฏิบัติการมีความถูกต้องและเชื่อถือได้

มาตรฐาน ISO 9001 ได้มีการใช้อย่างกว้างขวางในองค์กรการผลิตและการบริการที่จะประเมินระบบการจัดการด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์หรือบริการ การรับรองระบบการบริหารคุณภาพขององค์กรตามมาตรฐาน ISO 9001 มุ่งเน้นไปที่ความสามารถของระบบการจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานนี้ ถึงแม้ห้องปฏิบัติการจะได้รับการรับรองตามมาตรฐาน ISO 9001 แต่การรับรองนี้มีได้ประเมินความสามารถด้านวิชาการของห้องปฏิบัติการ

การยอมรับระหว่างประเทศสำหรับห้องปฏิบัติการ

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจะมีหน่วยงานอย่างน้อยหนึ่งแห่งที่รับผิดชอบในการให้การรับรองห้องปฏิบัติการในประเทศของตน หน่วยรับรองห้องปฏิบัติการส่วนใหญ่ใช้มาตรฐาน ISO/IEC 17025 เป็นพื้นฐานในการรับรองห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบในประเทศของตน ทำให้เกิดการใช้มาตรฐานเดียวกันในการประเมินความสามารถห้องปฏิบัติการ นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ใช้วิธีทดสอบและวิธีวัดที่เป็นที่ยอมรับระหว่างประเทศให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ความเป็นเอกภาพของกระบวนการเดียวกันเช่นนี้ ทำให้ประเทศต่าง ๆ สามารถร่วมกันสร้างข้อตกลงระหว่างประเทศบนพื้นฐานการประเมินเพื่อการยอมรับร่วม และการยอมรับระบบการรับรองห้องปฏิบัติการซึ่งกันและกัน ซึ่งข้อตกลงระหว่างประเทศนี้เรียกว่า ข้อตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements : MRAs) ซึ่งทำให้ผลการทดสอบ/สอบเทียบได้รับการยอมรับระหว่างประเทศ โดยข้อตกลงนี้ผู้ร่วมลงนามจะยอมรับห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากเพื่อนสมาชิก โดยถือเสมือนว่าห้องปฏิบัติการนั้นได้รับการรับรองจากตนเอง

ปัจจุบันกว่า 40 หน่วยรับรองห้องปฏิบัติการได้ลงนามในการยอมรับร่วมเรียกว่า ILAC Mutual Recognition Arrangement และบัญชีรายชื่อหน่วยรับรองห้องปฏิบัติการที่เป็นสมาชิกสามารถค้นหาได้ที่ www.ilac.org

การพัฒนาระบบการยอมรับร่วมระหว่างหน่วยรับรองห้องปฏิบัติการช่วยให้ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรอง ได้รับการยอมรับระหว่างประเทศและทำให้ข้อมูลผลการทดสอบที่ส่งมอบพร้อมสินค้าส่งออกได้รับการยอมรับโดยทันทีในตลาดต่างประเทศ ส่งผลให้ลดค่าใช้จ่ายทั้งสำหรับผู้ผลิตและผู้นำเข้าในลักษณะที่ลดหรือยกเลิกการทดสอบซ้ำที่จำเป็นต่อสินค้าในอีกประเทศหนึ่ง

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ILAC

ILAC เป็นองค์กรระหว่างประเทศในระดับสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการรับรองห้องปฏิบัติการ โดยมีสมาชิกเป็นหน่วยรับรองห้องปฏิบัติการและองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั่วโลก ILAC ต้องการพัฒนาแนวปฏิบัติ และขั้นตอนการรับรองห้องปฏิบัติการเพื่อให้การรับรองห้องปฏิบัติการเป็นกิจกรรมส่งเสริมการค้า และให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาระบบการรับรองและการยอมรับร่วมในความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบ/สอบเทียบทั่วโลก ILAC ร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่จะบรรลุเป้าหมายเหล่านี้

ILAC ได้จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง การทดสอบ กิจกรรมส่งเสริมการค้า และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่เว็บไซต์ www.ilac.org จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรองห้องปฏิบัติการและที่อยู่ของสมาชิกทั่วโลก เอกสารชื่อ “What is ILAC?” จะให้ข้อมูลโดยละเอียดของ ILAC และกิจกรรมของ ILAC ซึ่งสามารถติดต่อเพื่อขอเอกสารดังกล่าวได้

ติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

The ILAC Secretariate, c/ - NATA,
7 Leeds Street, Rhodes NSW 2138, Australia
Fax. +61 2 9743 5311

นำเสนอโดย นางสาวจันทน์ อัครเมฆินทร์

สำนักบริหารมาตรฐาน 4
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0-2202-3441
โทรสาร 0-2246-4327